

Utvalget for statens stipend og garantiinntekter for kunstnere
post@kulturradet.no

Oslo, 1. februar 2016

Innspill til organiseringen av Statens kunstnerstipend og mulige endringer

Kunstnernettverket samler 19 landsomfattende organisasjoner som representerer skapende og utøvende kunstnere i Norge. Samlet har disse forbundene om lag 25 000 medlemmer. Nettverket arbeider med kunstnerpolitikk, med særlig vekt på kunstneres inntektsforhold, sosiale rettigheter, stipend, vederlag og opphavsrett.

Innledning

Kunstnernettverket setter pris på muligheten til å komme med innspill til organiseringen av Statens kunstnerstipend. Selv om nettverket anser at organiseringen i det store og hele fungerer godt, ser vi potensial for forbedringer på flere områder. Vi vil understreke at eventuelle endringer må ha et solid kunnskapsbasert og faglig grunnlag.

Vi har i vårt innspill tatt utgangspunkt i punktene i departementets brev av 28. oktober 2015 til Utvalg for statens kunstnerstipend, i tillegg til temaer tatt opp på informasjons- og innspillmøte i Kulturrådet 15. januar. Vi viser også til vårt høringssvar til *Gjennomgang av Norsk kulturråd* fra 2014¹.

For redegjørelse av praksis og andre utdypinger i de spesifikke kunstfeltene viser vi til innspill fra de enkelte kunstnerorganisasjonene i Kunstnernettverket.

1. Utvalgets mandat og ansvar

1.1 Armlengdes avstand

Det har blitt hevdet at gjeldende praksis med fagfelle vurdering og stipendkomiteer oppnevnt av kunstnerorganisasjonene, er i konflikt med prinsippet om armlengdes avstand. Vi mener dette er en feilslutning. Prinsippet om armlengdes avstand setter i essens opp en skanse mellom bevilgende myndigheter og utøvelsen av kunstfaglig skjønn. Slik systemet fungerer i dag, ivaretas dette prinsippet.

Fagfelle vurdering er et bærende prinsipp i norsk kunstnerpolitikk, slik det også er i beslektede samfunnsfelt som forskning og academia. Dette har mange gode grunner. Det essensielle er naturligvis den fagkompetanse og innsikt i praksis fagfeller innehar, noe som er grunnlaget for en god kunstfaglig skjønnsutøvelse.

Det er viktig for mangfoldet og maktfordelingen i norsk kulturliv at mange ulike aktører har innflytelse over hvilke kunstuttrykk som får mulighet til å utvikle seg. I alle kunstfelt er det mange arenaer der kunstnerne ikke har innflytelse, og der beslutninger som er avgjørende for kunstnerens videre karrierer blir tatt. Det gjelder i hele spekteret fra offentlige støttede kunstinstitusjoner til kommersielle aktører.

¹ http://www.kunstnernettverket.no/pdf/20140901_horing_NKR_Kunstnernettverket.pdf

Kunstneres utøvelse av kunstfaglig skjønn, som fagfeller av stipendsøkerne, forutsetter faglig integritet og overholdelse av habilitetsregler uavhengig av hvilke aktører eller strukturer som har oppnevnt dem.

1.2 Fleksibel disponering

Det er viktig at det settes et skille mellom de kortvarige og langvarige stipendene. De langvarige stipendene har en særskilt begrunnelse for å utvikle kunstnerskap, gi forutsigbare arbeidsforhold over tid og trygge senioren i bransjen. Disse hjemlene bør derfor skjermes. Kunstnernettverket er derfor mot at Utvalget skal gis mer fleksibel disponering av midlene mellom post 73 (kortvarige) og post 74 (langvarige) under kap. 321.

Nettverket støtter derimot en fleksibel disponering *innenfor* henholdsvis post 73 og 74 innenfor hver komité. Det vil være positivt med en viss fleksibilitet for stipendkomiteene til å fordele stipendmidlene til ulike stipendtyper innenfor samme kategori basert på variasjoner i søkermassen fra år til år. Dette er en fleksibilitet som gagnar formålet.

1.3 Kunstnernettverket anbefalinger:

- Prinsippet om armlengdes avstand ivaretas med dagens strukturer
- Stipendkomiteene gis anledning til fleksibel disponering mellom ordinære arbeidstipend (AS) og arbeidstipend for yngre nyetablerte kunstnere (ASY), slik det ble gitt anledning til i år, basert på variasjoner i søkermassen.
- Stipendkomiteene gis fortsatt anledning til fleksibel disponering mellom stipend for etablerte kunstnere og seniorkunstnere, basert på variasjoner i søkermassen.
- Det er viktig at arbeidstipend for yngre nyetablerte kunstnere og stipend for seniorkunstnere består som egne kategorier, siden disse gruppene har særskilte behov for støtte. Kunstnernettverket kan utdype dette videre, om det er ønskelig.

2. Oppnevningssystemer stipendkomiteene

2.1 Oppnevning

Kunstnerorganisasjonene tilbyr oppnevningssystemer som er godt forankret og vel kjent i kunstnermiljøene, og som sikrer bred rekruttering av ulike kunstsyn, mangfold i kunstneriske praksiser, uttrykk og sjangre, hensyn til geografisk spredning osv. Fagfellene oppnevnes gjennom etablerte demokratiske strukturer, med innstilling av valgkomiteer og valg på årsmøter eller annen form for skriftlig valg blant medlemmene. Stipendkomiteenes medlemmer har begrenset tjenestetid, noe som sørger for rulling av komitémedlemmer med jevne mellomrom. Dette gjør at et enkelt kunstsyn ikke får mulighet til å feste seg som rådende i komiteene.

I rapporten «Når kunstnere vurderer ytringsfrihet i Norge, anno 2014» av Tore Slaatta og Hanne Okstad, kommer det frem at hele 83 % av de spurte kunstnerne ikke ser noen positiv effekt av at kunstnerorganisasjonene mister innflytelser på stipendtildelinger. Altså har dagens system stor grad av legitimitet blant kunstnerne.

Komitémedlemmene utfører denne oppgaven i kraft av sin kunstfaglige kompetanse og erfaring, og ikke som representanter for organisasjonen og deres interesser. Vi spør oss hva kunstnerorganisasjonenes eventuelle egne «interesse» i stipendbehandlingen skulle være. En slik interesse er i så fall helt sammenfallende med Norsk kulturråd og øvrige myndigheters: at stipendtildelingene utelukkende skal baseres på utøvelse av kunstfaglig skjønn, sikret i fagfelleevaluering og utført i tråd med gjeldende forskrifter og habilitetsregler.

2.2 Maktkonsentrasjon og tap av kompetanse og transparens

Kunstnernettverket har tidligere argumentert mot at Kulturrådet skal oppnevne stipendkomiteer fordi oppnevning av både fagutvalg og stipendkomiteer gjennom samme organ fører til en konsentrering av makt. Hvis Utvalget for SKS skal oppnevne stipendkomiteene, slik departementet lister opp som mulig endring, flyttes makt som i dag er spredd på et høyt antall organisasjoner til ett utvalg på fem personer. Det er fortsatt en konsentrering av makt som Kunstnernettverket vil argumentere imot. Da vil ikke stipendkomiteene lenger bli oppnevnt i åpne, demokratiske prosesser blant landets kunstnere, men i en lukket prosess i et utvalg oppnevnt av departementet. Et slikt utvalg kan umulig besitte den kompetansen som alle landets kunstnerorganisasjoner og deres medlemmer besitter på sine respektive felt.

Denne endringen vil derfor både innebære en maktkonsentrasjon og et tap av kompetanse og transparens som verken kunstnerne eller myndighetene vil være tjent med. Kunstnernettverket mener det er helt avgjørende at oppnevningen av fagfeller til sakkyndigkomiteer skjer i åpne, transparente og demokratiske systemer. Det er en forutsetning for stipendordningenes legitimitet.

2.3 Organisasjonsgrad

Organisasjonsgrad er et relevant tema i denne forbindelse. Legitimiteten av dagens oppnevningssystem i kunstnerorganisasjonene forutsetter en høy organisasjonsgrad blant kunstnerne. Her vil vi sitere Kunstnerundersøkelsen 2006 fra Telemarksforskning, side 11 (siste undersøkelse fra 2013 kommenterte ikke dette):

«Ettersom Norge er et homogent land med høy organisasjonsgrad, også blant kunstnere, er det lettere å gjennomføre rimelig pålitelige nasjonale survey-undersøkelser av kunstnerbefolkningen hos oss enn i mange andre land. Mange av Norges profesjonelle kunstnere er organisert i sterke, landsomfattende kunstnerorganisasjoner. Dermed fins det også ganske oppdaterte medlemslister i de ulike organisasjonene. Det gir et relativt pålitelig grunnlag for gjennomføring av spørreundersøkelser. Det er vanskeligere å gjennomføre slike undersøkelser i land som Frankrike og England, der kunstnerorganisasjonene ofte er små, lokale og innbyrdes konkurrerende (Mangset 2008).»

Kunstnerundersøkelsen 2006 gav også et anslag på antall aktive, uorganiserte kunstnere, basert på statistikk over stipendmottakere og Bedrifts- og foretaksregisteret. Et noe usikkert anslag landet på 4850 uorganiserte av totalt 19000 aktive kunstnere, hvilket tilsvarer om lag 25 % (side 70).

En annen viktig indikator på organisasjonsgraden er at kunstnerorganisasjonene i Kunstnernettverket er anerkjent som representative for sine respektive rettighetshavergrupper jf. åndsverklovens bestemmelse § 38a:

«Avtale som skal ha virkning som nevnt i § 36 første ledd, må inngås av organisasjon som på området representerer en vesentlig del av opphavsmennene til verk som brukes i Norge, og som er godkjent av departementet. For bruk på nærmere angitte områder kan Kongen bestemme at den organisasjon som godkjennes, må være en felles organisasjon for de berørte rettighetshavere.»

2.4 Uorganiserte kunstners tilgang til stipendordninger

Det hender kunstnerorganisasjonene møter påstander om at uorganiserte kunstnere ikke har tilgang på stipendordningene.

De statlige stipendordningene er meget vel kjent i kunstmiljøene. Stipendene utlyses offentlig. Alle kunstnere kan søke og blir vurdert på likt grunnlag, basert på kunstnerisk skjønn. Om søkerne er medlem av en kunstnerorganisasjon er irrelevant for søknaden, og komitemedlemmene opplyses ikke om eventuelle medlemskap. Dette betyr at både organiserte og ikke-organiserte kunstnere behandles på lik linje.

Dette bekreftes i statistikken. Kunstnerundersøkelsen 2013 opplyser at andelen uorganiserte kunstnere som mottok stipend fra SKS i 2014 var 32 % (side 38).

2.5 Kvalitetssikring og behov for innsyn

Kvalitetssikring av innstillingsarbeid er essensielt. Utvalget kan bidra til dette. Kunstnernettverket foreslår at SKS' årlige informasjonsmøte med komitéledere og sekretærer ser på best practice o.l., som åpner opp for dialog og deling mellom de ulike komiteene.

For å gi innsyn i stipendbehandlingsrutinene i både sekretariat og stipendkomité, har enkeltorganisasjoner invitert representanter fra Kulturdepartementet og Norsk Kulturråd.

Kunstnernettverket anerkjenner at Utvalget kan ha et behov for ytterligere innsyn i stipendkomiteenes arbeid, utover det som fremgår av skriftlige rapporter, innstillinger og dialogmøter. Kunstnernettverket vil derfor foreslå at Utvalget gis en rett, ikke plikt, til å sette inn en observatør i hele eller deler av behandlingen i den enkelte stipendkomité. Observatøren rapporterer til Utvalget. Dette vil gi en enda mer transparent forvaltning av innstillingsarbeidet, så fremt komiteens autonomi er ivaretatt.

2.6 Årlige tildelingskriterier

Kunstnernettverket mener kriterier for tildeling som i dag ligger i forskriftene til de ulike stipendtypene, og kvotene til de ulike kunstfelt, er hensiktsmessige, jf. Del II. Fellesbestemmelser pkt.5:

«Ved tildeling av stipend skal det bare legges vekt på kunstnerisk aktivitet og kvalitet.

Det skal ikke tas hensyn til kjønn, medlemskap i kunstnerorganisasjoner, eller religiøs eller politisk oppfatning. Alder skal/kan tas hensyn til bare i de tilfeller der departementet har fastsatt at det er/kan være kriterium for tildeling.»

Ytterligere pålegg vil kunne svekke den kunstfaglige vurderingen som ligger til grunn for stipendtildeling. Kriterier knyttet til innhold/tematikk/uttrykksform i kunsten vil gi mindre kunstnerisk frihet og en mer styrt utvikling av retninger og formspråk i de ulike kunstfeltene. Dette er en utvikling vi fraråder.

2.6 Kunstnernettverket anbefalinger:

- Kunstnerorganisasjonenes oppnevning av stipendkomiteer videreføres, av hensyn til prinsipper om maktspredning, transparens og kunstnerisk kompetanse, og basert på høy organisasjonsgrad og legitimitet i kunstnerbefolkningen.
- Utvalget gis en rett til å sette inn en observatør i stipendkomiteene, for å sikre Utvalget muligheten til et større innsyn i innstillingsarbeidet og en enda mer transparent forvaltning. Observatøren rapporterer til Utvalget.
- Særskilte årlige tildelingskriterier frarådes. Forskriftens regel om at kun kunstnerisk kvalitet og aktivitet skal vektlegges er et sentralt prinsipp i norsk kunstnerpolitikk.

3. Stipendkomitéstruktur

3.1 Antall stipendkomiteer

Flere utredninger har problematisert antall stipendkomiteer. Sett fra kunstnerens ståsted er det viktigste, når en skal se på antall stipendkomiteer, at det finnes adekvat kompetanse i vurderingen av søknadene og at rammene rundt stipendbehandlingen er betryggende.

Kunstfeltet eller -feltene som komiteene skal vurdere må også være overskuelige når det gjelder kunstnerisk kompetanse og størrelse på søknadsbunken. Likeledes vil det for mindre kunstnergrupper være svært viktig å sikre at ikke skjønnsutøvelsen blir mangelfull. Komiteemedlemmene må til sammen inneha så mye ulik spisskompetanse som mulig, og overlape hverandre, slik at de representerer feltet totalt så bredt som mulig. Målet er best mulig kvalitativ vurdering av søknadene, gjennom at komiteen speiler det feltet den er satt til å vurdere.

Kunstnernettverket er åpne for at kunstnergruppene som per i dag verken har hjemler for arbeidsstipend, 10-årige eller GI og kun en liten pott for diversestipend, kan vurderes overført til nærliggende felt eller til kategorien «Andre kunstnergrupper». En eventuell endring av dette bør skje i dialog med de berørte kunstnergruppene.

Nettverket vil for øvrig fraråde ytterligere sammenslåinger.

3.2 Samordningsgevinst ved behandling av vederlagsstipend og statlige stipend under ett

Mange kunstnerorganisasjoner tildeler stipend fra vederlagsfond og ulike legat. I de fleste tilfeller er dette samme stipendkomité som også innstiller til Statens kunstnerstipend. Dette gir en stor samordnings- og effektiviseringsgevinst.

Kunstnernettverket mener en samordning av tildelinger av statlige stipend og stipend basert på ulike kollektive vederlagsmidler, herunder også statlige kulturpolitiske vederlag og private legat, er fornuftig. Prinsipielt sett er formålet det samme for disse stipendene, uansett finansiell kilde. Praktisk sett er søkerne de samme. For kunstnerens del spiller det liten rolle om det kunstneriske arbeidet finansieres av statlige stipendmidler eller vederlagsmidler. Det er heller ikke ønskelig for noen parter at en og samme kunstner skal få både et statlig arbeidsstipend og et vederlagsbasert arbeidsstipend. Den samordnede behandlingen i dagens struktur sikrer dette effektivt.

3.3 Kostnader

Kostnadene ved å skille innstillingssarbeidet for statlige stipend og vederlagsbaserte stipend, som i praksis betyr en dobbelt søknadsbehandling og muligvis en dobling av antall stipendkomiteer, vil måtte finansieres. Kunstnernettverket frykter at økte kostnader til administrasjon vil bli tatt fra stipendmidlene. Det betyr færre kunstnere som mottar stipend og mer byråkrati for å dele dem ut. I mandatet fra Kulturdepartementet er man opptatt av effektivisering, enkelhet og avbyråkratisering. Å skille behandlingen og la Statens Kunstnerstipend stå for sin egen behandling, vil være å gå motsatt vei.

Kunstnerorganisasjonene subsidierer i mange tilfeller i dag den statlige stipendbehandlingen, siden vederlaget organisasjonene mottar fra Statens kunstnerstipend på langt nær dekker kostnadene for stipendbehandlingen og sekretariatsarbeidet.

Merkostnadene for en adskilt stipendbehandling for de statlige stipendene innen Kulturrådet, vil derfor også kunne bli langt større enn det kan se ut ved første øyekast. Søknadsmengden til SKS vil, ved en ny organisering, ikke bli mindre enn den er i dag.

3.4 Sjangeroverskridende/nye kunstnerpraksiser

Fremveksten av nye kunstformer som faller utenfor i dagens system har blitt problematisert både i rapporten *Gjennomgang av Norsk Kulturråd* og nå av departementet. Det er riktig at kunsten er i stadig bevegelse, men det betyr ikke nødvendigvis at det finnes en rekke «hjemløse» kunstnere. Hovedkategorier som billedkunst, kunsthåndverk, skjønnlitteratur, dansekunst, filmkunst etc., er fremdeles høyst gyldige. De aller fleste kunstnere vil kjenne seg hjemme i ett eller kanskje to kunstfelt. Kunstnerorganisasjonene utvikler seg i stor grad i takt med utviklingen innen de ulike kunstfeltene.

Hva gjelder sjangeroverskridende kunstnerpraksiser, er Kunstnernettverkets generelle inntrykk at stipendkomiteene er åpne for vurdering av kunstnerisk kvalitet uavhengig av kunstnerens formelle fagbakgrunn. Billedkunstnere som arbeider med filmatiske uttrykk kan få stipend både fra billedkunstnerens stipendkomite og fra støtteordninger rettet mot film. Lydkunstnere kan få støtte fra støtteordninger for musikk og billedkunst. Det er en høyst ordinær del av en kunstnerpraksis å søke støtte fra flere ulike kilder og komiteer/fagutvalg.

Kunstnernettverket imøteser imidlertid gjerne en nærmere undersøkelse av dette, som kan kartlegge dagens kunstnerpraksiser og om det faktisk eksisterer et problem for sjangeroverskridende og/eller nye kunstnerpraksiser. Vi viser til enkeltorganisasjoners egne innspill når det gjelder eventuelle kunstuttrykk som ikke fanges opp av dagens strukturer.

3.5 Kunstnernettverket anbefalinger:

- Særskilte bevilgninger til kunstnergrupper i kunstens randsoner som ikke har hjemler til arbeidsstipend/GI/10-årige kan vurderes avvirket. Innstilling for tildeling av disse gruppenes diversestipendmidler kan vurderes overført til nærliggende kunstfelts stipendkomité eller under «Andre kunstnergrupper» eller eventuelt overføres andre type støtteordninger for disse kunstfeltene. Endringer må skje i nær dialog med berørte kunstnerorganisasjoner.

- Øvrig stipendkomitéstruktur videreføres av hensyn til at stipendkomiteene skal ha nødvendig spisskompetanse, at søknadsmengden skal være håndterlig og for å videreføre den viktige samordnings- og effektiviseringsgevinsten med vederlagsbaserte stipend i dagens system.
- Ulike kunstnergruppers tilgang på støtteordninger bør kartlegges.

4. Stipendstruktur

4.1 Forenkling av søknadsprosess

Kunstnernettverket oppfatter i det store og hele selve søknadsprosessen som oversiktlig og god slik den er i dag. Det bør imidlertid, i samarbeid med stipendkomiteene, jobbes videre med å forbedre den digitale søknadsportalen med særlig vekt på brukervennlighet for komiteene i deres arbeid. Her er det fremdeles et klart forbedringspotensial. Det er også et ønske fra flere organisasjoner om å tilpasse søknadsskjema til de ulike kunstfeltene, da flere av spørsmålene som stilles ikke er relevante for mange kunstfelt.

4.2 Samordning av stipendordninger

Som redegjort under pkt. 3.2 ser vi klare prinsipielle, praktiske og kostnadmessige fordeler med at behandlingen av statlige stipend og vederlagsbaserte stipend har en samordnet behandling.

Når det gjelder ordningene i Kulturrådet, som f.eks. prosjektstøtten, mener vi det er viktig å opprettholde et skille mellom disse ordningene og de statlige stipendene. Formålene bak disse støttesystemene er forskjellige. Støtteordningene i Kulturrådet har ofte mer spesifikke formål, tildelt på bakgrunn av prosjektsøknad, mens kunstnerstipendene finansierer kunstnerisk utvikling og arbeid. Dette skillet er også viktig ut fra et maktspredningsprinsipp. Kunstnere bør ha mulighet til faglig vurdering og støtte fra flere ulike fagutvalg, oppnevnt gjennom ulike maktstrukturer. Dette bidrar til et mangfold i kunstfeltene.

Kunstnernettverket mener at denne to-delingen på en god måte balanserer hensynet til effektiv samordning på den ene siden og hensynet til mangfold og maktspredning på den andre.

4.3 Aktivitet etter fylte 67 år

Vi har ikke god nok statistikk på kunstnernes arbeid etter fylte 67. Det vil være viktig å utarbeide slik statistikk. Vårt inntrykk er imidlertid at en stor andel av kunstnerne fortsetter sitt kunstneriske virke etter fylte 67 år. Det vil derfor være interessant om det ble innhentet mer kunnskap om dette, og da også om behovet for stipend til kunstnere i denne aldersgruppen. Det er også viktig å avdekke hvordan nye, mer fleksible systemer for uttak av pensjon og pensjonsalder slår ut for kunstnere.

Kunstnernettverket anbefalinger:

- Fortsette det pågående arbeidet med forbedring av søknadsportalen i samråd med kunstnerorganisasjonene.
- Videreføre samordningen av innstillingene til statlige stipend og vederlagsbaserte stipend i kunstnerorganisasjonene.
- Utrede behov for stipend for kunstnere over 67 år og pensjonssituasjonen for landets kunstnere.

5. Punkter fra innspillmøte 15. januar

På innspillmøte i januar presenterte Utvalget noen punkter som utvalget tidligere har hatt oppe til diskusjon. Vi vil her kommentere enkelte av punktene.

5.1 Bo- og virkeregelen

Det ble nevnt at kunstnere i dag trolig i større grad enn tidligere bor og arbeider utenfor Norge. Kunstnernettverket er også av den oppfatning og ber om at dette blir kartlagt og at konsekvenser av endringer av forskrifter når det gjelder tildeling til kunstnere bosatt i utlandet utredes. Dog vil vi understreke at vår holdning er at kunstnere må ha en vesentlig del av virket sitt i Norge for å kunne motta statlige stipend.

5.2 Statisk kvotefordeling

Utvalget har tidligere påpekt at kvotefordelingen i mange år har vært statisk. Dette er bare delvis rett, da nye kunstnergrupper har kommet til og enkelte kunstfelt har fått langt flere økninger i antall stipender enn andre.

Kunstnernettverket er mot en mer fleksibel kvotefordeling hvis dette innebærer å ta fra kvoter i ett kunstfelt for å styrke et annet. Alle nettverkets organisasjoner skulle gjerne hatt flere stipender. Er det et ønske fra Utvalget eller myndighetene om å styrke ett eller flere kunstfelt, må dette skje ved bevilgning av friske midler. Det å overføre midler fra et kunstfelt til et annet, gir automatisk svekkelse av kunstnerinntektene på det feltet som mister midler. Det finnes ikke et eneste kunstfelt hvor kunstnernes inntekter kan sammenliknes med gjennomsnittsinntekt blant resten av befolkningen. Det vil være urimelig å ta fra en svak gruppe og gi til en annen svak gruppe.

5.3 Lik honorering av komiteene

Kunstnernettverket støtter lik honorering for likt arbeid. Vi vil understreke at det er svært ulike arbeidsmetoder og ulik arbeidsmengde i komiteene på de ulike kunstfeltene. Ulikhetene vil komme til syne i form av ulike beløp.

Kunstnernettverket ønsker en gjennomgang av honoreringen av stipendkomiteene, for å sikre tilnærmet lik betaling for dette arbeidet og tilstrekkelig finansiering fra det offentlige. Vi foreslår her en kartlegging av stipendkomiteenes arbeidstid og -mengde over de siste to år.

5.4 Økt beløp og varighet

Kunstnernettverket har de siste årene arbeidet for en økning av stipendenes størrelse. I statsbudsjettet for 2016 fikk vi gjennomslag for første trinn i en treårig opptrapping av størrelsen på arbeidsstipendene. Vi ber Utvalget i sitt innspill til departementet støtte en opptrapping av størrelsen på stipendene, slik at arbeidsstipendene, maksimal garantiinntekt og stipend til etablerte kunstnere og seniorkunstnere fra og med 2018 utgjør minst 50 % av en gjennomsnittlig heltids årslønn i Norge, jf. SSBs statistikk².

Stipend til etablerte kunstnere og seniorkunstnere og maksimal garantiinntekt fikk ikke en økning som følge av økte bevilgninger i år på grunn av at lønnsveksten er fast regulert i forskrift. Vi ber utvalget foreslå

² <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/lonnansatt/aar/2015-03-20?fane=tabell&sort=nummer&tabell=221958>

endringer i forskrift slik at disse stipendene også kan få en opptrapping. Kunstnernettverket ønsker at forskriften fastsetter at lønnsveksten skal indeksreguleres i samsvar med årslønnsveksten for statsansatte. En slik regel må ikke være til hinder for større lønnsjusteringer dersom Stortinget finner dette hensiktsmessig.

Vi foreslår derfor at forskriftens pkt. 20.3 Garantiinntektens størrelse endres til: «Garantiinntektens maksimumsbeløp skal reguleres årlig i samsvar med den gjennomsnittlige lønnsveksten for statsansatte. Stortinget står likevel fritt til å beslutte en høyere økning.»

Vi ønsker også en tilsvarende lønnsvekstregulering for arbeidsstipendene. Erfaringene over lang tid har vist at effekten av systemet med fastsettelse av stipendbeløp i statsbudsjettet er at stipendene ikke holder tritt med lønnsutviklingen for øvrig i samfunnet.

Vi foreslår derfor en endring i § 2 Bevilgning og fordeling. Gjeldende ordlyd med forslag til endring i kursiv:

«Stortinget fastsetter hvert år bevilgningen til statens stipend og garantiinntekter for kunstnere. Departementet fastsetter, etter samråd med Utvalget for statens stipend og garantiinntekter for kunstnere, heretter kalt Utvalget, og forhandlingsberettigede organisasjoner, fordelingen av midlene mellom de ulike kunstnergruppene (kvotefordelingen).

Størrelsen på arbeidsstipend, arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere, stipend for etablerte kunstnere, stipend for seniorkunstnere og stipend for eldre fortjente kunstnere samt maksimumsbeløp for garantiinntekt fastsettes av Stortinget i de årlige budsjettvedtak, ~~likevel slik at garantiinntektens maksimumsbeløp reguleres med samme prosentmessige økning som gis på laveste lønnstrinn på hovedlønnstabellen (tabell A) for arbeidstakere i staten. Alle de nevnte stipendene skal reguleres årlig i samsvar med den gjennomsnittlige lønnsveksten for statsansatte. Stortinget står likevel fritt til å beslutte en høyere økning.~~ For øvrige stipend fastsetter departementet et maksimumsbeløp for stipendene. Stipendkomiteene innstiller til de ulike stipendtypene etter skjønn og innenfor fastsatt maksimumsgrense.»

Vi ønsker Utvalget og den nedsatte arbeidsgruppen lykke til med den videre utredningen og stiller meget gjerne på flere dialogmøter, dersom det er ønskelig.

På vegne av Kunstnernettverket,
vennlig hilsen kunstnerpolitikkutvalget
Lise Stang Lund – styreleder Norske Kunsthåndverkere
Hilde Tørdal – styreleder Norske Billedkunstnere
Sigmund Løvåsen – leder Den norske Forfatterforening
Anders Hovind – nestleder Musikernes fellesorganisasjon
Peder Horgen – forbundsleder Norske Dansekunstnere